

eller større Krav paa Andel i Udbyttet end f. Ex. den, som en Jolioshaver i en Bank har. Man siger forud: Vi give Dig for dine Penge 3½ eller 4 pCt.; det veed han altsaa, det vilkaar modtager han, og Mere har han ikke at fordrø; thi det er slet ikke hans Skyld, at Sparekassen erhverver noget Overskud eller noget Udbytte, det er Bestyrelsens Arbejde, der skaber dette, ganske vist ved Hjælp af hans Kapital, men ved Hjælp af hans Kapital, hvis Leie er aftalt iforveien. Derfor tror jeg ikke, at man theoretisk kan opstille Sætningen om, at Sparekasseres interessenterne, som man kalder dem, have nogen Udkomst til Part i Udbyttet, og praktisk taget lader Theorien sig heller ikke gennemføre, fordi de Interessenter, der i hvert Fald skulle have Part i Udbyttet, meget ofte ere Folk, der ikke længer ere Interessenter. Den Fortjeneste, der opsamles i Sparekasserne, denne Frugt af lang Tids Virksomhed — for den kjøbenhavnske Sparekasses Vedkommende f. Ex. af 60 Aars Virksomhed — er jo for en væsentlig Del opsamlet af Kapitaler, der have tilhørt Folk, der nu forlangt ere døde eller have udtaget deres Midler, og skulde de nu søges op og altsaa have en pro rata Andel i Udbyttet, vilde det være et aldeles uoverkommeligt Arbejde. Nei, lad os holde os til den simple og praktiske Regel, at Sparerne faae, hvad der forud er aftalt, og at Udbyttet i Fortjenesten anvendes paa den Maade, der forøvrigt maa anses for helbig. Praktisk tror jeg heller ikke, at der kan føres nogen Klage i det Hele og Store over den Maade, hvorpaa Overskudet anvendes. Vel er det ikke saaledes, at Sparekasseres Bestyrelser i Reglen ere, som det kegeistrede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) igaar kaldte dem, folkevalgte (E. h. Nielsen: folkekaarne) nuvel folkekaarne, ja det klinger ogsaa bedre; Faktum er, at de i de allerfleste Tilfælde ere selvalgte eller selvkaarne; men paa den anden Side er det vist nok, at det for en væsentlig Del beror paa den Tillid og Anseelse, som disse Bestyrelser nyde, hvorvidt Folk ville sætte deres Penge ind i Sparekassen; der gives dem ikke et forudgaaende Valgmandat, men et efterfølgende Tillidsmandat, og derfor tror jeg, at vi ganske rolig kunne overlade til disse Bestyrelser, indenfor visse Grændser i alt Fald, at disponere over de Midler, der successtvist ere opsamlede i Sparekassen. Jeg tror, at det er korrekt, at man noget har kritiseret de vilkaar, hvorunder den opsamlede Reservecfond kan anvendes.

Den Misforstaaelse, der kom frem den første Dag, som om der var Tale om, at en Sparekasse skulde kunne bruge de 2 pCt. af de 5, altsaa to Femtedele af det Opsamlede, blev jo hurtig klaret. Jeg tror nok, at man maa erkende, at disse Regler maa stilles noget anderledes, og navnlig tror jeg, at de bør stilles anderledes, naar man erindrer, at Reservecfonden jo ganske pludselig ved Omstændigheder, der ellers i det Hele svække en Sparekasses Stilling, kan blive saa stor, som dette Udsnit her forlanger. Naar en Sparekasse pludselig faar et stort „røn“ af Folk, der udtage deres Midler, kan paa een Gang Reservecfonden, der maaste kun var 2 à 3 pCt., voxe op til at blive 5—6 eller 7 pCt. af de Midler, der ere tilbage, og i saa Tilfælde maa man egentlig tilstaa, at Sparekassens Soliditet sandsynligvis er mindre god, end den var i Forveien, skjøndt Reservecfondens relative Størrelse er voyet. Der, tror jeg altsaa, er et lille Punkt, man maa søge at rette. En lille Bemærkning gjør jeg til § 3. Det vil ikke være muligt at foretage den Opgjørelse, som her er forlangt, hvis der skal medtages de Sparernes tilkommende Renter. I saa Fald vil Opgjørelsen først kunne ske ved selve Renteterminerne eller i alt Fald til enkelte Tider af Aaret. Der maa altsaa vist her foretages en lille Ændring, § 4 sidste Stykke paalægger Sparekasserne en Afgift for den Kontrol, de skulle underkastes. Det, finder man nu, har været haardt, og jeg vil heller ikke negte, at det er noget nærgaaende baade at give dem en Kontrol og saa tvinge dem til selv at betale den. Jeg negter ikke, at f. Ex. for det kjøbenhavnske Institut, som jeg nævnte før, „Sparekassen for Kjøbenhavn og Omegn“, vilde det være noget drøjt at skulle udbrede indtil 4,000 Kr. om Aaret til en Kontrol, som dog Alle maa indrømme i dette konkrete Tilfælde var mindre nødvendig. Men det, jeg i det Væsentlige har mod denne Bestemmelse, er, at Staten gjør sig en Indtægt deraf. Er det sandt, at der er 221 Millioner Kr. indstaaende i Sparekasserne, vil jo 1/10 pro mille af dette Beløb blive 22,100 i Kr. om Aaret, og efter de Spørgninger, som Ministeriet foreslaar, og Thinget formentlig vil bevilge for Kontorchefer, vil der altsaa kunne spares ret antageligt af 22,100 Kr., med mindre vi skulde være saa rundelige at anvende det Hele til vor ærede Kollega, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Gad), i hvis Hænder en ærer Tale forleden jo vilde lægge det hele